

# REKENINGKUNDE

**GRAAD 12**

**Olimpiade Vraestel**

**Ronde Een**

**Punte: 30**

**Tyd: 1 uur**

**Datum: 12 Mei 2021**

## Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)  
Slegs een antwoord is korrek.  
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!



# PROVERTO EMS OLIMPIADE 2021 – GRAAD 12

## REKENINGKUNDE

### RONDE 1

#### REKENINGKUNDKINGE INLIGTING, AARP/IFRS, GEPUBLISEERDE FINANSIËLE STATE EN OUDITVERSLAE

1. Die \_\_\_\_\_-beginsel bepaal dat alle inkomste wat gedurende 'n boekjaar verdien is, of dit gedurende daardie jaar ontvang is / nie ontvang is nie, en alle kostes wat aangegaan is, ongeag of dit gedurende die jaar betaal / nie betaal is nie, in aanmerking geneem moet word by die bepaling van die wins of verlies vir daardie jaar.  
  - A paring / aanwas
  - B omsigtigheid / konserwatisme
  - C konsekwentheid
  - D lopende saak
  
2. Die beginsel van \_\_\_\_\_ verwys na die idee dat alle laste en uitgawes so gou as moontlik geboekstaaf moet word, terwyl bates en inkomste slegs geboekstaaf moet word as 'n rekenmeester seker is dat dit sal plaasvind.  
  - A paring / aanwas
  - B omsigtigheid / konserwatisme
  - C konsekwentheid
  - D lopende saak
  
3. Die \_\_\_\_\_ beginsel behels dat die opgetekende bedrae vir aandelebeleggings, bates en laste nie aangepas moet word vir verbeteringe, markwaarde of inflasie nie.  
  - A ekonomiese entiteit
  - B dubbel-inskrywing
  - C volledige openbaarmaking
  - D historiese koste
  
4. Volgens die \_\_\_\_\_-beginsel word kredietverkope aangeteken wanneer verkope plaasvind en nie wanneer die klant die faktuur betaal nie.  
  - A volledige openbaarmaking
  - B monetêre eenheid
  - C tydspanne
  - D parings / aanwas

5. Watter een van die volgende is 'n voorbeeld van die besigheids-entiteitsbeginsel?
- A Onttrekkings verminder die bedryfsbates van die onderneming of verhoog die bedryfslaste van die onderneming.
  - B Marktoestande, tegnologiese veranderinge en die doeltreffendheid van bestuur word nie in die rekeninge geopenbaar nie.
  - C Enige betalings vir die eienaar se persoonlike uitgawes deur die besigheid sal as onttrekkings beskou word en die kapitaalbydrae van die eienaar in die besigheid verminder.
  - D Daar moet voorsiening gemaak word vir oninbare skuld.
6. 'n Onderneming skryf die koste van laewaarde-bates soos potloodskerpmakers, papiermandjies en sakrekenaars af in die wins- en verliesrekening as uitgawes, hoewel dit langer as een finansiële periode gebruik kan word. Die toepaslike rekeningkundige beginsel is \_\_\_\_\_.
- A objektiwiteit
  - B konsekwentheid
  - C weselikheid
  - D besigheidsentiteit

Lees die volgende en beantwoord vrae 7 en 8.

Daar is verskeie gebruikers van rekeningkundige inligting, bv.

- **Gebruiker 1** – benodig inligting oor die winsgewendheid en solvensie van die onderneming om die risiko en rentekoers van lenings te bepaal.
- **Gebruiker 2** – benodig inligting oor die likiditeit van 'n onderneming om toegang te verkry tot die vermoë om die verskuldigde bedrae terug te betaal.
- **Gebruiker 3** – benodig inligting oor verskillende ondernemings vir statistieke en die opstel van ekonomiese planne.
- **Gebruiker 4** – stel belang in die langtermyn stabiliteit van die besigheid en die voortsetting van die aanbod van bepaalde produkte.
- **Gebruiker 5** – stel belang in die stabiliteit van die onderneming om werk, byvoordele en bevorderingsmoontlikhede te bied.

7. Watter een van die gebruikers is waarskynlik 'n finansiële instelling waar die besigheid om 'n lening aansoek gedoen het?
- A Gebruiker 1
  - B Gebruiker 2
  - C Gebruiker 3
  - D Gebruiker 4
8. Watter een van die gebruikers is waarskynlik 'n krediteur van die besigheid?
- A Gebruiker 1
  - B Gebruiker 2
  - C Gebruiker 4
  - D Gebruiker 5
9. Bates en laste word geklassifiseer as of 'n bedryfs- of nie-bedryfs- op grond van \_\_\_\_\_.
- A waarde
  - B tyd
  - C betalings
  - D koste

10. 'n Onderneming neem 'n korttermynlening van drie maande uit om as oorbruggingsfinansiering te gebruik. Die rente in hierdie lening word geklassifiseer as 'n \_\_\_\_\_.
- A uitgawe
  - B betaling
  - C nie-bedryfslas
  - D bedryfslas
11. Die totale paaiemente betaalbaar op 'n verbandlening vir die volgende finansiële jaar word getoon as:
- A 'n uitgawe in die gepubliseerde kontantbegroting vir die volgende finansiële jaar.
  - B 'n bedryfslas as deel van die aantekeninge van die balansstaat aan die einde van die huidige finansiële jaar.
  - C 'n nie-bedryfslas op die gesig van die balansstaat.
  - D 'n uitgawe op die geprojekeerde inkomstestaar vir die volgende finansiële jaar.
12. Watter een van die volgende is **NIE** waar met betrekking tot die ouditeursverslag **NIE**?
- A Die ouditeursverslag is 'n dokument wat die ouditeur se mening bevat oor die vraag of 'n maatskappy se finansiële state aan rekeningkundige standaarde voldoen en dat dit nie wesentliche wanvoorstelling het nie.
  - B Die ouditverslag is belangrik omdat verskillende belanghebbendes, bv. banke, skuldeisers en reguleerders 'n oudit van die finansiële state van 'n maatskappy benodig.
  - C 'n Gekwalifiseerde ouditverslag beteken dat 'n onderneming rekeningkundige standaarde gevolg het, terwyl 'n ongekwalifiseerde verslag beteken dat daar foute kan wees.
  - D 'n Ongunstige verslag beteken dat die finansiële state teenstrydighede en/of wanvoorstellings kon gehad het en nie aan die rekeningkundige standaarde voldoen het nie.
13. Na ons mening bevat die finansiële state, in alle wesentliche opsigte, die finansiële posisie van Fancy Technologies Beperk en sy finansiële prestasie en sy kontantvloeï vir die jaar geëindig op 28 Februarie 2021, in ooreenstemming met IFRS en die maatskappyewet van Suid-Afrika.
- Hierdie verslag sal uitgereik word deur die \_\_\_\_\_.
- A eksterne ouditeur
  - B interne ouditeur
  - C direkteur
  - D promotors

# TRANSAKSIES MET BETREKKING TOT MAATSKAPPYE EN ONTLEDING VAN FINANSIËLE STATE

14. Fargo Beperk het 'n leningstaat van BBC Bank ontvang. Die lening is 'n verbandlening en rente word gekapitaliseer.

Saldo op 28 Februarie 2020	R984 000
Betalings	R37 000 per maand ontvang
Saldo op 28 Februarie 2021	R618 720

**Watter een van die volgende stellings is waar?**

- A Die lening is gebruik om handelsvoorraad aan te koop en die rente vir die jaar beloop R78 720.  
 B Die lening is gebruik om grond en geboue te koop en die rente vir die jaar beloop R78 720.  
 C Die lening is gebruik om roerende bates aan te koop en die rente vir die jaar beloop R35 520.  
 D Die lening is gebruik om handelskrediteure te betaal en die rente wissel namate die koers gekapitaliseer word.
15. Die direksie van Gallagher Beperk bestaan uit 3 uitvoerende en 4 nie-uitvoerende lede. Direksiefooie is R20 000 per maand.

**Die vergoeding van direkteure word op 28 Februarie 2021 in die finansiële state aangetoon as:**

	SALARISSE EN LONE	DIREKTEURSFOOIE
A	R720 000	R960 000
B	R960 000	R720 000
C	R1 680 000	R0
D	R0	R1 680 000

16. Die vooraansuiweringsproefbalans op 28 Februarie 2021 toon huuruitgawe as R333 450. Huur het op 1 November 2020 met 10% gestyg en die huur vir Maart 2021 is op 24 Februarie 2021 betaal.

**Watter een van die volgende transaksies is korrek?**

	DEBITEER	KREDITEER
A	Huuruitgawe, R27 787.50	Vooruitbetaalde uitgawes, R27 787.50
B	Vooruitbetaalde uitgawes, R27 787.50	Huuruitgawe, R27 787.50
C	Huuruitgawe, R27 170.00	Vooruitbetaalde uitgawes, R27 170.00
D	Vooruitbetaalde uitgawes, R27 170.00	Huuruitgawe, R27 170.00

17. Die vooraansuiweringsproefbalans op 28 Februarie toon die volgende saldo's:

	2021	2020
Debiteurekontrole	R634 000	R208 600
Voorsiening vir oninbare skulde	?	?

Die volgende aansuiwerings moet steeds in ag geneem word:

- (i) Drie debiteure wat altesaam R840 skuld, moet as oninbaar afgeskryf word.
- (ii) Een debiteur is insolvent. Sy boedel het 30 sent in die Rand betaal en R2 370 is einde Januarie ontvang. Geen inskrywing is gemaak nie.
- (iii) Die debiteurelys bevat 'n krediteur met 'n debietsaldo van R412 000. Dit was vir 'n deposito op 'n nuwe pasgemaakte voertuig wat einde Mei afgelewer sal word.
- (iv) Die voorsiening vir oninbare skulde moet met een persentasiepunt tot 5% verhoog word.

Kies die korrekte effek op die finansiële state op 28 Februarie 2021.

	INKOMSTESTAAT – NETTO WINS SAL	BALANSSTAAT – NETTO HANDELSDEBITEURE SAL
A	verhoog met R233	verhoog met R233
B	verminder met R233	verminder met R233
C	verhoog met R2 319	verhoog met R2 319
D	verminder met R2 319	verminder met R2 319

18. Halo Beperk het die SAID onderbetaal met R300 vir die jaar geëindig 28 Februarie 2020. Gedurende die huidige finansiële jaar (28 Februarie 2021) is belastingbetalings van altesaam R41 300 gedoen. Op 28 Februarie 2021 het die SAID: Inkomstebelastingrekening 'n kredietsaldo van R3 400.

Bereken die **netto wins voor belasting** vir die jaar geëindig 28 Februarie 2021 as die belastingkoers 30% is.

- A R148 000
  - B R127 333
  - C R125 333
  - D R150 000
19. Cara Beperk is op 31 Mei 2017 geregistreer met 'n gemagtigde aandeelkapitaal van 2 000 000 aandele. Op 30 Junie 2017 is aandele ter waarde van R4 000 000 uitgereik teen 400 sent per aandeel. Op 1 Februarie 2019 is nog 500 000 aandele teen 460 sent per aandeel uitgereik. Op 28 Februarie 2020 het Cara Beperk 100 000 aandele van 'n aandeelhouer teruggekoop teen 10% minder as die markprys van 480 sent per aandeel op daardie dag.

Watter inskrywing is korrek vir die **aandele teruggekoop op 28 Februarie 2020**?

	GEWONE-AANDEELKAPITAAL	BEHOUE INKOMSTE
A	432 000	60 000
B	432 000	60 000
C	420 000	12 000
D	420 000	12 000

20. Die gewone aandeelkapitaalrekening toon dat 1 200 000 aandele op 1 Julie 2020 uitgereik was teen 400 sent per aandeel. Op 1 Januarie 2021 is nog 300 000 aandele uitgereik. Op 31 Maart 2021 is 75 000 aandele teen R450 000 teruggekoop. Die gewone aandeelkapitaalnota toon die saldo op 30 Junie 2021 as R5 985 000.

**Aandele is uitgereik teen \_\_\_\_\_ sent per aandeel.**

- A 500
  - B 545
  - C 600
  - D 410
21. **JJ Beperk het 100 000 aandele teen R25 per aandeel uitgereik.**

'n Ontydige nuusberig wat die maatskappy se leiersetiek bevraagteken, laat paniekerige aandeelhouders hul aandele verkoop, wat die prys tot R15 per aandeel laat daal. Die maatskappy besluit om 50 000 aandele teen die huidige markprys terug te koop en te wag tot dié situasie gekalmeer het. Die onderneming bly winsgewend en stel die volgende kwartaal 'n nuwe en opwindende produkreeks bekend wat die markprys verby die oorspronklike aanbodprys verhoog tot R35 per aandeel. Nadat die maatskappy sy gewildheid herwin het, reik die maatskappy die 50 000 aandele weer teen die nuwe markprys uit.

**Watter een van die volgende is waar?**

- A JJ Beperk kon R2,5 miljoen se ekwiteit in R3,0 miljoen verander sonder om eienaarskap verder te verwater deur addisionele aandele uit te reik.
  - B JJ Beperk het 'n totale aandeelwaarde van R1,75 miljoen.
  - C Die markprys het geen invloed op die waarde van aandele wat deur die maatskappy uitgereik word nie.
  - D Die totale waarde van aandele het met R1 miljoen afgeneem, wat die eienaarskap verwater het omdat JJ Beperk nuwe aandele uitgereik het.
22. Aandele kan teruggekoop word by:
- A bestaande aandeelhouders.
  - B direkteure wat 'n aandeelopsie geneem het.
  - C die ope mark.
  - D al bogenoemde.

23. **Die volgende inligting is uit die rekords van Katana Beperk geneem:**

	28 FEBRUARIE 2021	28 FEBRUARIE 2020
Nie-bedryfsbates teen kosprys	18 000 000	12 000 000
Opgelope waardevermindering	1 440 000	1 200 000
Waardevermindering vir die jaar	620 000	430 000

Nuwe toerusting is gedurende die jaar aangekoop teen 'n koste van R7 000 000. Ou toerusting is teen drawaarde verkoop.

**Bereken die opbrengs op nie-bedryfsbates wat verkoop is.**

- A R380 000
- B R810 000
- C R620 000
- D R1 240 000

24. Die balansstaat van Lima Beperk toon die volgende:

	28 FEBRUARIE 2021	28 FEBRUARIE 2020
Finansiële bates	600 000	500 000

Gedurende die jaar het 'n vaste deposito van R300 000 verval. Hierdie geld is weer in 'n 60-dae-opvragingsrekening (call account) belê.

**Bereken die verandering in belegging wat op 28 Februarie 2021 in die kontantvloeistaat opgeneem sal word.**

	INVLOEI	UITVLOEI	NETTO VERANDERING
A	400 000	300 000	R100 000 invloei
B	400 000	0	R400 000 invloei
C	300 000	400 000	R100 000 uitvloei
D	0	400 000	R400 000 uitvloei

25. Die kontantvloeistaatnota: Kontant gegenereer uit bedrywighe, word aangesuiwer met die bedrae vir waardevermindering en rente-uitgawe aangesien

- A Waardevermindering meer prominent op die gesig van die kontantvloeistaat getoon word en rente-uitgawe nie kontantvloei verteenwoordig nie en dus uitgesluit word van kontantbedrywighe.
- B Beide waardevermindering en rente-uitgawe nie-kontantvloei-items is was uitgesluit moet word van die kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite.
- C Waardevermindering moet afgetrek word van netto wins aangesien dit in die kontantvloei uit investering-afdeling getoon word en rente-uitgawe 'n nie-bedryfsuitgawe is.
- D Rente-uitgawe meer prominent op die gesig van die kontantvloeistaat getoon word en waardevermindering nie kontantvloei verteenwoordig nie en dus uitgesluit word van kontantbedrywighe.

26. Die netto verandering in kontant en kontantekwivalente is die gevolg van:

- A Kontantvloei uit nie-bedryfsaktiwiteite, beleggingsaktiwiteite en finansieringsaktiwiteite.
- B Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite, beleggingsaktiwiteite en finansieringsaktiwiteite.
- C Kontantvloei uit veranderings in behoue-aktiwiteite, bedryfsaktiwiteite en nie-bedryfsaktiwiteite.
- D Kontantvloei uit inkomste-aktiwiteite, uitgawe aktiwiteite en finansieringsaktiwiteite.

27. Die bedryfskapitaalverhouding word bereken as 2,25:1 en die vuurproefverhouding as 0,90:1.

**Bereken die waarde van voorraad voorhande as bedryfsbates as R1 395 000 op die balansstaat getoon word.**

- A R837 000
- B R1 883 250
- C R1 550 000
- D R620 000



28. Watter een van die volgende stellings is waar?
- A Opbrengs op aandeelhoudersbelang kyk na hoe goed 'n maatskappy aandeelhoudersbelang gebruik, terwyl die opbrengs op kapitaal belê (geïnvesteer) bedoel is om te bepaal hoe goed 'n maatskappy al sy beskikbare kapitaal gebruik om wins te maak.
  - B Die doel van die opbrengs op kapitaal belê (geïnvesteer) is om die bedrag geld te bepaal voor dividende wat 'n maatskappy maak op grond van al sy kapitaalbronne, wat aandele en skuld insluit.
  - C Opbrengs op aandeelhoudersbelang bepaal die belegging wat gemaak word in verhouding tot die gemiddelde kapitaal wat gebruik word.
  - D Die opbrengs op kapitaal belê (geïnvesteer) moet verkieslik baie laer wees as die huidige rentekoers wat op lenings betaal word.
29. Die huidige markprys van 'n aandeel in Lima Beperk is 450 sent. Hierdie aandeel is teen 320 sent uitgereik en die netto batewaarde per aandeel is 400 sent. Petrus het die geleentheid om 10 000 Lima-aandele teen 500 sent elk van 'n vriend te koop.

**Wat sou jy voorstel moet Petrus doen?**

- A Petrus moet die aandele by sy vriend koop.
  - B Petrus moet die aandele op die ope mark koop.
  - C Petrus moet glad nie aandele in Lima Beperk koop nie.
  - D Petrus moet wag tot die markprys laer is as die netto batewaarde per aandeel voordat hy aandele koop.
30. Jy moet verslag doen oor die likiditeit van Marvelous Beperk.

**Watter verhoudings sal jy in jou verslag gebruik?**

- A Opbrengs op aandeelhoudersbelang, bedryfskapitaalverhouding, voorraadomsetsnelheid, solvensieverhouding en verdienste per aandeel.
- B Bedryfskapitaalverhouding, voorraadomsetsnelheid, gemiddelde debiteure-invorderingsperiode, voorraadhoudperiode.
- C Opbrengs op aandeelhoudersbelang, opbrengs op kapitaal, bedryfskapitaalverhouding en verdienste per aandeel.
- D Solvensieverhouding, verdienste per aandeel, netto batewaarde per aandeel en dividende per aandeel.